

Aastaaruanne 2013

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.13)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Harju maakond	153307	39	22	61

Üldkasutatavate raamatukogude arv.

Harju maakonna elanike arv kasvas ajavahemikul 1.01.12 – 1.01.13 7-s Tallinna ümbruse omavalitsuses .elanike arv langes 11-s omavalitsuses, elanike arv ei muutunud 5 – s omavalitsuses. Kokku kasvas maakonna elanike arv 0,3 %.

Elanike arvu kasv on aeglustunud ning 2013.a. lõpuks oli maakonna elanike arv langenud 743 elaniku võrra.

1.Põhilised tegevussuunad

2013.a. põhiteemad olid :

- Kultuuripärandi aasta
- Põlvkondade sidusus ja kogukondlik koostöö
- Kultuurilise mitmekesisuse edendamine,
- IT alane arendustegevus , üleminek raamatukogutarkvara Urram uuele versioonile U3
- E-raamatu tutvustamine

2014.a. :tegevussuunad:

- Töö kogudega
- E-raamatu kui lisavõimaluse tutvustamine kasutajatele
- Kogukondlik koostöö , rahvuskultuuride tutvustamine
- IT arendus, teenuste mitmekesistamine
- Tarkvara Urram versiooni U3 probleemideta tööle kaasaaitamine

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

2013.a. muudeti raamatukogu põhimäärust ja kasutamiseeskirju Kose raamatukogus seoses valla raamatukogude süsteemi ümberkorraldamisega . Kasutuseeskirjade muudatus tehti Saue Vallaraamatukogus , Ääsmäe raamatukogus . Muudeti ja täiendati Viimsi raamatukogu põhimäärust ja kasutuseeskirju.

Raamatukogud on kajastatud kohalike omavalitsuste arengukavades. Arengukavade koostamisega tegeleti Maardus, Paldiskis , Harju Maakonnaraamatukogus, Viimsi raamatukogus , Kuusalus.

Aip kasutamise eeskirju uuendati Anijal, Vaidas

Nõukogud töötasid Habajal Jüris, Kiilis, Harju Maakonnaraamatukogus, Kuusalus , Nissi vallas, Sakus .

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.12. €	Seisuga 31.12.13 €	Muutus %
Eelarve kokku	2458,22	2617,47	+ 6,5
sh keskraamatukogus	349,21	366,51	+4,9
Personalikulu	1280,00	1366,47	+6,7
sh keskraamatukogus	157,96	166,95	+5,7
Komplekteerimiskulu	476,16	481,00	+1,0
sh OV-lt	285,18	289,21	+1,4
sh riigilt	190,98	191,79	+0,4
sh keskraamatukogu	25,45	24,53	- 3,8
sh OV-lt	12,93	11,73	-10,2
sh riigilt	12,52	12,80	-2,2
Infotehnoloogiakulud	56,22	56,41	-0,4
sh keskraamatukogu	3,83	2,03	-190

Jooksevkulude eelarve kogumaht aruandeperioodil oluliselt ei muutunud

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa tuh.€
EAS ja Siseministeeriumi regionaalse arengu investeringutoetuse programm : Anija valla keskraamatukogu ruumide ümberehitus	2013	60,2
Euroopa Liidu regionaalarengu fond (3 töökohaarvutit) Saue Vallaraamatukogu	2013	Ei kajastu rk. eelarves
Kultuuriministeeriumi toetus vabariiklike erialapäevade läbiviimiseks Harju Maakonnaraamatukogule	2013	0,476
Eesti Kultuurkapitali Harjumaa Ekspertgrupi toetusstipendium Harju Maakonnaraamatukogule raamatukogunduse koordineerimise eest maakonnas	2013	0,500

2.3 Struktuur

Rahvaraamatukogude arv vähenes 41-lt 39-le. Harukogude arv suurenes 19-lt 22-ni. Raamatukogude võrk Kose vallas korraldati ümber : Kose raamatukogu jätkab valla keskraamatukoguna koos 3 haruraamatukoguga : Ravila, Kose-Uuemõisa, Oru. Asutati Viimsi raamatukogu haruraamatukogu Randveres 2013.a suleti Nissi valla Lehetu raamatukogu Raamatukogude lahtiolekuaegu korrigeeriti vastavalt vajadusele ja muutunud olukorrale (Anija vald , Kuusalu vald). Olulisi muutusi raamatukogude töökorralduses ja lahtiolekuaegades ei toimunud .

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Jüri raamatukogu Peetri harukogu sai seoses töökoormuse tõusuga harukogu juhataja ametikoha . Viimsi raamatukogu uus Randvere haruraamatukogu sai 0,5

raamatukoguhoidja ametikohta. Harku raamatukogu sai juurde 0,5 raamatukoguhoidja ametikohta .

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013.a.

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundi de arv (koolituse pikkus)	Raamatukoguhoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Loksa Linnarmtk.	0	0	0	0
Maardu Linnarmtk	1	6	2	0
Paldiski Linnarmtk	0	0	0	0
Saue Linnarmtk	1	6	1	112,00
Aegviidu vallark	1	6	1	11,00
Anija valla keskrmtk	3	18	3	65,00
Ardu rk	2	24	1	56,00
Aruküla rk	2	22	1	84,00
Habaja rk	2	24	1	56,00
Harku rmtk.	3	15	2	156,00
Jõelähtme valla keskrmtk	5	178	5	770,00
Jüri rk.	9	17	17	1776,00
Kernu rk.	4	50	1	150,00
Kiili rmtk	3	28	2	267,00
Kose rmtk.	6	50	6	668,00
Laulasmaa rk	3	12	1	50,00
Lehola rmtk.	4	96	1	69,00
Klooga rmtk	3	36	1	50,00
Kuusalu rmtk.	3	29	2	117,00
Lagedi rmtk.	4	70	2	6,00
Laitse rmtk.	1	6	1	28,00
Padise rmtk	1	1	1	0
Pikavere rmtk.	1	6	1	9,00
Raasiku rmtk.	9	128	3	497,00
Ruila rmtk	2	10	1	25,00
Rummu rmtk.	1	6	1	9,00
Saku vallarmtk	16	79	7	41,00
Saue vallarmtk	6	30	4	342,00
Tabasalu rmtk	3	22	3	161,00
Turba rmtk	2	12	1	50,00
Vaida rmtk	8	48	2	298,00
Vasalemma rmtk	1	4	1	0
Viimsi rmtk	12	133	8	406,00
Vääna rmtk	2	46	1	156,00

Ääsmäe rmtk	5	84	2	299,00
Harju Maakonnark	18	186	15	612,00

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Teenuste turundus ja suhtekorraldus raamatukogus	ERÜ	2
Sõnakunst ja e-vabadus	Rahvusraamatukogu	1
Rahvaraamatukogude tulevik	Kultuuriministeerium	1
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	2
Muusikateraapia näidistreening	Muusikateraapia Keskus	1
Muusika ja raamatukogu	TÜ Raamatukogu	1
Kommunikatsioon, turundus ja mainekujundus raamatukogus	Harju MKRK, Rahvusraamatukogu koolituskeskus	23
Lasteraamatukoguhoidjate õppepäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	5
Rahvaraamatukogude suveakadeemia	Tartu Ülikool Avatud Ülikool	1
Enesekehtestamine kui konflikti vältimise allikas	Koolituskeskus VILKO	3
Kuidas tööl edu saavutada?	EXIT Training	1
Draamaõpetus läbi lugemispesa	MTÜ Eesti Lugemisühing	1
Väärtustades oma rahva kultuuripärandi lugu	Rahvakultuuri Keskus	1
Klienditeenindajate arendusseminar	Tallinna Konverentsid	1
Meeskonna kaugjuhtimine - väljakutse juhile	Äripäev	1
Arenguestluse läbiviimine	Eesti Personalijuhtimise Ühing	1
Vanaraamatu säilitamise töökoda	TLÜAR Säilitus- ja digiteerimiskeskus	1
Külma sõja ajastu: ajalugu ja kultuur	Avatud Meele Instituut	1
Veebileht World Press abil	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	1
X Raamatukoguhoidjate kongress	ERÜ	6
Muinasjutukonverents Haapsalus	Läänemaa Keskraamatukogu	7
Lasteraamatukogude suveakadeemia	TÜ Viljandi KA	1
World Pressis kodulehe valmistamine	Keha Meele Kool OÜ	3
Asjaajamine ja arhiivitöö	Atlanta arendus	1

Tööõigus 2013 - 2014	Atlanta Arendus	1
Infokirjaoskuse olemus ja õpetamine õpilastele	Rahvusraamatukogu koolituskeskus	2
Laste lugemishuvi hoidmine kodus	Eesti Lugemisühing	2
Klienditeeninduse ABC	Atlanto Arendus OÜ	1
Wikipedia koolitus	MTÜ Wikipedia	10
A. Sibula päev "Raamatukogu kui noortekeskus"	Tallinna Linna Keskraamatukogu	3
Digar. Statistikanäitajad. Andmekaitse lugejateeninduses.	Harju MKRK, Rahvusraamatukogu koolituskeskus	24
Maaraamatukoguhoidja päev Keilas	ERÜ, Harju MKRK	41
ERÜ maaraamatukoguhoidjate suveseminar Kullamaal	ERÜ, Läänemaa KRK	4
Teavikute parandamine	Rahvusraamatukogu	11
Raamatukoguhoidja kutsekoolitus	Rahvusraamatukogu	1
Külaprojektide algatamine, vormistamine ja juhtimine	Rapla Kunstiseltsi Õpikoda	1
Kodukoha lugu faktides ja fotodel	MTÜ Harju Loogiline	1
Lasteraamatukoguhoidjate päev Keilas	ERÜ, Harju MKRK	10
Statistikaseltsi 25. kongress	ESA	1
MARC-21 koolitus rahvaraamatukogudele	Rahvusraamatukogu	1

Raamatukogutöötajad osalesid erialastel konverentsidel, teabepäevadel, näit. Emakeelepäeval Rahvusraamatukogus teemal „Eesti sõnade eluloost“, Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorumil teemal „Rahvuskirjandus 21. Sajandil“, jt. üldarendatavatel üritustel. Raamatukogutöötajad täiendavad end EÕS Semud kursustel.

Raamatukogutöötajad osalesid kohustuslikel esmaabi, tööohutuse, tuleohutuse koolitustel

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukogutöötajad esinesid ülevaadetega raamatukogude tegevusest KOV komisjonides (Kuusalu, Kose), kohalikel kultuuriparandi aasta üritustel (Anija, Harju Maakonnaraamatukogu, Vaida)

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel.

Maakonnaraamatukogu korraldas 3 koolitusüritust.

Teemad :

Raamatukogu turundus- ja suhtekorraldus. Õppepäev.

Digitaalarhiiv Digar

Andmekaitse

Andmeesitaja roll statistikanäitajate kogumisel

Õppekursioon Paidesse Wittensteini Ajakeskusesse ja Türi

Ringhäälingumuuseumi külastamine

Maakonnaraamatukogu korraldas koos ERÜ-ga Keilas X lasteraamatukoguhoidja päeva ja XIII maaraamatukoguhoidja päeva.

Teemad :***Lasteraamatukoguhoidja päev : ettekanded :***

Laps kogukonnas : Heli Nurger õpetaja, külaliikumise ja koduloo aktivist, raamatute koostaja

Ülevaade raamatukogude lasteteenindusest vabariigis : Triin Soone , Anneli Kengsepp

Maaraamatukoguhoidja päev:

Elu võimalikkus maapiirkonnas

Maaelu arengud

Kogukonna osatähtsus

Esinejad olid ettevõtja ja maaelu arendaja Juhan Särgava, Maalehe ajakirjanik Sulev Oll , MTÜ Metsanurme ja liikumise Kodukant eestvedaja Anneli Kana.

Maakonnaraamatukogu planeeris koolitusteemad oluliste erialaste teemade käsitlemiseks

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Rahvusraamatukogu kutseõppe koolitusel õpib 1 töötaja (Jõelähtme valla keskrk), kutseõppe lõpetas 1 töötaja (Viimsi rk)

TTÜ bakalaureuseõppes õpib 2 töötajat (Jüri rk, Harju Maakonnark.)

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia bakalaureuseõppe lõpetas 1 töötaja (Turba rk.)

2.4.5 Töötajate tunnustamine

ERÜ auhinna Aasta parim lasteraamatukoguhoidja nominendiks esitati Harju Maakonnaraamatukogu lasteteeninduse peaspetsialist Reet Vahersalu ja auhinna . Aasta maaraamatukoguhoidja nominendiks Jüri raamatukogu direktor Ülle Siska.

Eesti Kultuurkapitali Harjumaa Ekspertgrupi tänupreemiad said 3 töötajat (2 Harju Maakonnaraamatukogust, 1 Jüri raamatukogust)

Kohalikud omavalitsused on tunnustatud raamatukogusid kohtadel tänukirjadega (Laitse, Loo, Alavere, Loksa linn, Saue linn ,Ardu „Habaja ,Kostivere)

Jüri raamatukogule omistati täiskasvanud õppija nädala raames Harjumaa koolitussõbralikuma organisatsiooni tiitel.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine**2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht**

2013.a. said uued ruumid Kose raamatukogu, Kostivere haruraamatukogu , Kehra Linnaraamatukogu, Alavere haruraamatukogu, Randvere haruraamatukogu, laienes Peetri haruraamatukogu.

2014.a. algul kolib Kuusalu valla Joaveski harukogu uude Joaveski külamajja. Samas vallas planeeritakse tegevusi Kolga haruraamatukogu ja Viinistu haruraamatukogu tingimuste parandamiseks .

2014.a. on kavandatud Vääna raamatukogu üleviimine renoveeritavasse Vääna mõisa töllakuuri , kus raamatukogu jaoks on kavandatud avaramad ruumid.

Kitsad tingimused on Riisipere , Laulasmaa, Klooga raamatukogul, Neeme raamatukogu ruumipuudus leeveneb Neeme kooli valmimisega, kuhu on planeeritud ruumid raamatukogule . Saku valla Kiisa raamatukogu ruumiprobleemi lahendus on seotud loodetavalt 2014.a. sügisel valmiva Kiisa rahvamajaga , kuhu on planeeritud ruumid raamatukogule.

Lahendamist vajavad Habaja ja Ravila raamatukogude kütteprobleemid lahendamist . Kavandatud on Habaja raamatukogu hoone katuse remont . Remonti vajab Loksa raamatukogu.

Raasiku valla Pikavere koolihoone, kus asub Pikavere raamatukogu, viidi üle maaküttele .

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Saku raamatukogu viidi 1.01.2013 üle tarkvaraprogrammile RIKS

E-lugereid loetleti mitmes raamatukogus : Ardu, Jüri, Kose , Kose-Uuemõisa, Oru . Anija valla keskraamatukogu arvutid ühendati vallavalitsuse serversüsteemiga, Alavere raamatukogu arvutid ühendati Alavere Põhikooli serveriga .

Osteti ja renditi töökohaarvuteid : Harju Maakonnaraamatukogu, Aruküla, Jõelähtme valla keskrk Lool , Jõelähtme külaraamatukogu , Kostivere , Kiili .

Kohaviidaprinteri ostis Harju Maakonnaraamatukogu

Heal tasemel IT riistvara on Saku vallaraamatukogus , Rae valla raamatukogudes , Saue vallaraamatukogus.

Wifi levialaga raamatukogude arv kasvas..

2.7 Raamatukogude koostöö

Rahvusvahelisel tasandil oli koostöö Soome raamatukogudega : Jüri, Kiili

Riiklikul tasandil tehti koostööd Eesti Rahvusraamatukoguga , Eesti Raamatukoguhoidjate Ühinguga , Eesti Hoiuraamatukoguga

Maakondlikul tasandil nimetati koostööd Harjumaa Muuseumiga

Maakonnaraamatukogul on olnud koordineeriv roll kogude arendamisel, erialasel täiendkoolitusel, erialasel nõustamisel. Erialast nõustamist ja probleemide lahendamisele kaasaaitamist vajati eriti üleminekul tarkavara Urram uuele versioonile U3 alates 2013.a. augustikuust. Maakonnaraamatukogu töötaja on Urrami arendusgrupi liige.

Kohalikul tasandil tegid kõik raamatukogud koostööd oma valla ja naaberpiirkondade kultuuri-ja haridusasutustega.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Raamatukogude kogud kasvasid aasta lõpuks 2,2%. Ilu-ja lastekirjanduse juurdetulek ostudena jäi 2012..a tasemele , laenutuste osas vähenes 3,9%

annetuste osakaal kogude juurdekasvust on 11,7%

Annetustena saadi juurde 5431 eksemplari, mis on 2012.a. tasemel.

Harju Maakonnaraamatukogu sai pärijatelt annetusena 2013.a. oktoobris esseisti ja tõlkija Enn Soosaare raamatukogu ca 8,5 tuhat eksemplari , millest aasta lõpuks jõuti andmebaasi kanda väike osa. Töö lõpetatakse 2014.a.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatute komplekteerimisel oli eelistatud eesti autorite looming . E-raamatut ei ostetud . Raamatute eksemplaride arv ostudena vähenes 1,7%, . Riigieelarve teavikute soetamise toetuse lepinguline kohustus täideti 105 % . (Urrami täiendavatel andmetel 127%.)

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Kultuuriperioodika tellimissumma Harjumaa rahvaraamatukogudes oli 2013.a. 7833 €, (2012.a. 7640 €) Ajakirjanduse osa komplekteerimiskuludes ostudena suurenes 17%. Raamatukogud täheldasid kasutajate huvi tõusu ajakirjanduse vastu

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste juuretulek ostudena vähenes 67% .

Kataloogid :

Raamatukogude kogud on kajastatud elektroonilises andmebaasis Urram , Saku raamatukogu andmebaasis RIKS .

Saku raamatukogu alustas kodulookirjete koondamist ühte kogumisse ., lisaks alustati kirjete täiendamist linkidega võrguväljaannetele , mis on veebis vabalt kättesaadavad. Alustati kirjete täiendamist linkidega Digarisse

4. Raamatukoguteenused

Raamatukogud pakkusid erinevaid teenuseid : paljundamine, printimine , suurenes vajadus skaneerimise ja elektroonilise dokumendivahetuse järele .

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Mitmed raamatukogud täheldasid AIP kasutuse suurenemist (Kuusalu, Harju Maakonnaraamatukogu) ja ka vähenemist (Lagedi). Põhjus ilmselt paljude inimesele vajalike toimingute üleminekuga e- keskkonda ja teisalt ka interneti kättesaadavuse paranemine kodudes .

Paljudel raamatukogudel oli jätkuvalt probleeme vananenud riistvaraga mis piiras avaliku interneti kasutusvõimalusi.

Suurenes vaba Wifi kättesaadavusega raamatukogude arv .

Külastajaid abistati erinevate andmebaaside , e-riigi teenuste kasutamisel.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu- kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muut- us(+/-)	Külas- tused 2012	Külas- tused 2013	Muutus (+/-)	Virtuaal- külas-d 2012	Virtuaal- külas-d 2013	Muut- us(+/-)
Linna/maa konna rmtk	41243	42182	+939	683356	694326	+10970	131253	199359	+6810 6
Sh keskk	3572	3656	+84	50378	59055	+8677	0	2756	+2756

Maakonnaraamatukogu virtuaalkülastusi loetleti alates septembrist 2013.a.

Virtuaalkülastuste arvu kasvu tagas kodulehete loendurite lisandumine

Kõikidel raamatukogudel pole kodulehte .

Raama- tukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+/-)
Linna/maakonna rmtk-d	1184091	1165569	-18522
Sh keskrmrk.	84290	98694	+14404

Laenutuste arvu kõige suurem langus Urrami andmetel oli Kose raamatukogus , mida mõjutas raamatukogu kolimine . Lisaks olid märgatavad vähenemised Urrami

andmetel Loksal, Sakus, Jüris. Jüri raamatukogu Peetri harukogu juurdeehitus takistas tavapärasid tööd.

Raamatukogud paigaldasid tagastuskaste raamatute tagastamiseks väljaspool raamatukogu lahtiolekuaega. Tähelepanu võlglaste arvu vähenemist. (Kiili, Harju Maakonnaraamatukogu)

RVL toimimiseks kasutati erinevaid alternatiivseid lahendusi, postiteenust peeti üldjuhul kalliks nii raamatukogu kui kasutaja poolt. Paljud postkontorid on kohtadel suletud ning tegevuse on lõpetanud enamuse raamatukogudes loodud nn. Eesti Posti abikontorid.

Koduteenindust tegid raamatukogutöötajad ise või kasutasid sotsiaaltöötajate abi (Kuusalu valla raamatukogud, Turba raamatukogu, Vaida raamatukogu.). Harju Maakonnaraamatukogu tõi heliraamatuid vaegnägijast lugejale Eesti Hoiuraamatukogust.

2013.a. raamatukogustatistikat mõjutas tarkvara Urrami uus versioon U3, mis on käivitus ebatäpsuste ja tõrgetega. Loodame, et 2014.a. jooksul hakkab uus versioon korralikult tööle ja saadud andmed on usaldusväärsed.

4.3 Lasteteenindus:

Laste lugejate arv kasvas maakonnas 658 võrra, külastuste arv kasvas 9519 võrra, laenutuste arv vähenes 4529 võrra. eraldi laste virtuaalkülastusi ei arvestatud

Raamatu-kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus(+/-)	Külast-d 2012	Külast-d 2013	Muutus(+/-)	Virtuaal külas-d 2012	Virtuaal külas-d 2013	Muutus (+/-)
Linna/maak rmtk	11005	11663	+658	208584	217953	+9369	0	0	0
Sh keskk	915	923	+8	13090	16243	+3153	0	0	0

Raamatukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+/-)
Linna/maak rmtk	150802	146273	- 4529
Sh keskk	12323	12532	+209

Laste külastused suurenesid piirkondades, kus elanike arv kasvas ning raamatukogudes, kus paranesid tingimused lastega töötamiseks. (Kose, Kostivere, Peetri, Anija valla keskraamatukogu, Harju Maakonnaraamatukogu). Positiivset mõju omas rahvaraamatukogu asukoht koolis.

Kirjanduse komplekteerimisel eelistati algupärasid lastekirjandust. Tehti koostööd koolidega, koolieelsete lasteasutustega, noortekeskustega. (näit. Raasiku Noorte- ja Lastekeskus, Keila Noortekeskuse Kultuuriklubi, MTÜ lapsed Eestis jne.). Koostööd tehakse Eesti Lastekirjanduse Keskusega.

Ettelugemistunde korraldati kodustele lastele ja lasteaiarühmadele koos meisterdamiste ja joonistamisega. Raamatukogupäevade raames oli populaarne loomamuinasjuttude ettelugemine. Raamatukogudes eksponeeriti laste joonistusi ja käsitööd. Harju Maakonnaraamatukogu võimaldas kooliõpilastel tutvustada isiklikke hobikogusid. Mitmes raamatukogus loodi nn.lugemispesad, mis said õdusateks ajaviitmiskohtadeks väikelastele.(Harju Maakonnaraamatukogu)

Toimused kohtumised lastele kirjutavate autoritega : Mika Keränen Kose raamatukogus, Ilmar Trull Peetris, Kerttu Soans Saue Vallaraamatukogus, Ilmar Tomusk, Jaanus Vaiksoo Anija valla keskraamatukogus Kehras, Artur Jurin Kiilis. Raamatukogudes kohtusid lastega Tiia Mets, Viivi Noor, muinasjutuvestja Piret Päär. Koolilastele toimus mitmeid konkursse: fotokonkursid , etluskonkursid, meisterdamisvõistlused raamatute lemmiktegelastest ,luulekonkursid, näiteringide esitused jne.

Esimeste klasside lastele tutvustati raamatukogu kasutamise võimalusi ja raamatukoguhoidjate tööd . Tublimaid lapsi lugejaid tunnustati tänukirja , ühise väljasõiduga, ürituse külastusega .Kultuuripärandi aastal oli lastele sisukaid näitusi, raamatututvustusi . Tihedad koolipäevad, rohked erinevad vaba aja sisustamise võimalused ja huviringid vähendasid raamatukogus laste huvi arvutite vastu.

Raamatukoguhoidjatel on mõtlemisainet kuidas muuta raamatukogu lastele atraktiivseks ajaviitmise kohaks , kus lisaks raamatutele ja lugemisele saab sõpradega kohtuda, kooliülesandeid lahendada, huvialadega tegeleda. Raamatukoguhoidja peab olema kursis lastele suunatud kirjandusega , et olla pädev ja veenev kirjandust soovitama., olla lugemiselamuse jagaja ja vahendaja.

Lastega tegelevate raamatukoguhoidjate koolitusel on vajalikud teemad , mis on seotud kirjanduse tundmisega , ideedega kuidas laste ja noorte mõtlemist ja loovust suunata läbi sõnalise ja käelise tegevuse.

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Loksa Linnark	48	9	243
Maardu Linnark-	227	102	2785
Paldiski Linnark	18	14	312
Saue Linnark	36	41	1391
Aegviidu rk	37	27	232
Anija valla keskrk	44	22	514
Ardu rk	22	5	194
Aruküla rk	28	7	89
Habaja rk	12	4	93
Harju-Risti rk	14	2	62
Harku rk	29	10	134
Jüri rk	100	29	1155
Jõelähtme valla keskrk	100	21	583
Kernu rk	10	1	20
Kiili rk	42	11	172
Kose rk	70	42	1356
Laulasmaa rk	16	8	260
Lehola rk	16	7	120
Klooga rk	15	1	32
Kuusalu rk	48	28	587
Lagedi rk	7	6	144
Laitse rk	13	0	0
Padise rk	15	15	230
Pikavere rk	4	3	42

Raasiku rk	13	22	297
Riisipere rk.	30	7	135
Ruila rk	7	1	16
Rummu rk	15	9	81
Saku vallark	119	72	857
Saue vallark	25	9	146
Tabasalu rk	27	5	182
Turba rk	17	11	176
Vaida rk	53	26	423
Vasalemma rk	24	0	0
Viimsi rk	101	23	910
Vääna rk	8	3	104
Ääsmäe rk	58	28	307
Harju Maakonnaraamatukogu	92	48	1405
kokku	1571	679	15789

Tähistati Ardu raamatukogu 85. , Habaja raamatukogu 95. , Lehola raamatukogu 20. Aastapäeva.

Kasvas ürituste (15,2%) ja üritustel osalejate arv (16,4%). Individuaal- ja rühmakoolituste arv võrreldes 2012.a.oluliselt ei muutunud. Suurenes rühmakoolitustel osalenute arv (7.9%).

Kultuuripärandi aasta : raamatukogudes toimus üritusi koostöös teiste asutuste ja organisatsioonidega.

Palju oli temaatilisi raamatute väljapanekuid, suuremaid näitusi : nt.: Soome Instituudi vahendusel „Karvavahetuse aeg. Lapi nüüdiskunst“, Arvo Iho fotonäitus „Aastaring rannatalus“ (Saku Valla rk); Kaljujooniste-teemaline näitus (Harju Maakonnarak), „Kultuuripärand – sild mineviku, oleviku ja tuleviku vahel“ (Turba); RMK rändnäitus „Pärandkultuur maastikus“ (Saku, Kurtna); Harju Muuseumi rändnäitus „Hõimurahvaste pööripäev“(Kiili), „Raamat hoiab rahva mälu" (Kuusalu) jms.

Pärandkultuuri õhtul Turba raamatukogus kohtuti Nissi valla kodulooürija Marje Suharovaga , Laulasmaa raamatukogus oli väljapanek õpilaste kodukohaga seotud uurimustöödest , Saue Linnaraamatukogus oli koostöö kohalike kodu-uurijatega ja Saue Vabadusvõitlejate Seltsinguga, toimusid loengud, mälestusteõhtud jne., Ardu raamatukogus oli kohtumine Marju Kõivupuuga; Viimsi raamatukogus toimusid loengud suguvõsa uurimise teemadel, Vaidas ajaloo töötuba „Minu jälg pärandkultuuriaastas“ ja kohtumine näituse „Jüri Muusikaselts 145“ koostajate Margit ja Mait Eerikuga.

Raamatuesitlused : H . Perensi „Paekivi puudutus „ , H. Seppeli „Illinuku lugu „I. Angerja „Keila roheline pärand“, ERMi koostatud Friedrich Kohtitsky „Päevapildiraamatu“ jt. . Harju Maakonnaraamatukogus, L. Mürkheina „Muusika veres, reisimine hinges“, R. Uukkivi „Aruanne. Mälupidid“, R. Vellerind „Sõna mäng“ Jüri raamatukogus ; Ardu raamatukogus „Kõue vald läbi aegade“ raamatukogu 85. juubeli raames.

Muusika- ja luuleõhtud toimusid regulaarselt Paldiski, Loksa ja Loo raamatukogudes. **Kirjandusklubid** tegutsesid Peetri, Maardu raamatukogudes ja laste kirjandusklubi Ardu raamatukogus. Maakonna raamatukoguhoidajate väljasõit toimus Järvamaale, kus tutvuti Paide Wittensteini Ajakeskuse, Türi Ringhäälingumuuseumi ja raamatukoguga. Harju Maakonnaraamatukogu korraldas

ekskursiooni Avinurme Elulaadikeskuse ja Kohtla Kaevandusmuuseumisse. Raamatukogud korraldasid hulgaliselt teatrite, muuseumide ühiskülastusi, tehti koostööd firmaga „Loodusreisid“.

Kohtumised kirjanikega, muusikutega : Roy Strider koos muusik Taavi Petersoniga (Jüri); Mart Johanson (Kaberneeme); Henri Laks, Jürgen Rooste koos muusik Siim Aimplaga ; Tiit Sepp, Ants Nisumaa (Jõelähtme); Vahur Kersna (Aruküla, Raasiku); Paavo Matsin (Harku); A. Jurin (Kiili); Natalja Veeber (Maardu); Adeele Rass, Stiina Prees (Turba); Ilmar Trull (Tabasalu); murdekeeles luuletaja Hänilane (Lagedi); Kristina Ehin (Laulasmaa); Eva Kaun (Kuusalu); Indrek Hargla (Viimsi), Ulla –Lena Lundberg ja Erik Tohvri(Harju maakonnaraamatukogu)

Kohtumised loovisikutega: humorist Raimo Aas (Raasiku, Jüri rk koostöös Memmetadi klubiga); ajakirjanik Ene Hion (Viimsi); teadjanaine Mai-Agata Väljataga (Vaida); Soome ajakirjanik Jorma Rotko (Saue Vallark); „Tähekesed“ peatoimetaja Ilona Martson (Lagedi); fütoteraapeut Tiiu Väinsaar; Harju Muuseumi peavarahoidja Mall Siniveer (Tabasalu); ajakirjanik ja kunstnik Gerbert Tsukker (Loksa); kunstnik Tiia Mets (Jõelähtme); kirjastuse „Varrak“ toimetaja Maarja Kaaristo ja jutuvestja Piret Päär (Jõelähtme), Riina Hein ja Annika Koppel (Harju Maakonnaraamatukogu) Raamatukogude osa huvitavate ürituste korraldajatena oli märkimisväärne.

Kultuurilise mitmekesisuse edendamisega tegelesid enam suurema venekeelse elanikkonnaga piirkondade raamatukogud (Paldiski, Maardu, Loksa, Kehra , Keila ja Rummu)

Põhitähelepanu oli rahvuskeelse kirjanduse (põhiliselt vene keel) komplekteerimisel. Võrreldes 2012.a.-ga kasvas 2013.a. aasta lõpuks venekeelse kirjanduse kogu 3 %.

Analüüsidest mitmekesele info kättesaadavust täheldasime, et raamatukogude kodulehtedel olev informatsioon on eesti keeles (Kehra , Harju Maakonnark.). Erand on Maardu Linnaraamatukogu koduleht, kus venekeelsele lugejale suunatud informatsioon on vene keelses. Loksa ja Paldiski raamatukogudel puudub koduleht . Venekeelne elanikkond leiab mõningal määral vajalikku informatsiooni vene keeles kohalikest ajalehtedest (Loksa, Keila). Kohalike omavalitsuste info on valdavalt eesti keeles.

Raamatukogud korraldasid erinevatele rahvusrühmadele suunatud või erinevaid rahvuskultuure tutvustavaid üritusi.

Tähelepanu väärib Maardu Linnaraamatukogu, kus põhiliselt venekeelse keskkonnas toimides tutvustati põhjalikult eesti kirjandust ja kultuuri

Harju Maakonnaraamatukogu Keilas tegi koostööd Soome Instituudiga rändnäituste eksponeerimisel . Koostöös Põhjamaade Nõukogu Eesti esindusega toimus Keilas kohtumine soome-rootsi kirjaniku 2012.a. Finlandia kirjandusauhinna laureaadi Ulla-Lena Lundbergiga . Näitusealast koostööd tehti Ukraina Eesti Kultuuriseltsiga.

2013.a. oli Harju Maakonnaraamatukogul viljakas koostöö ühisürituste korraldamisel vene õppekeele Keila Ühisgümnaasiumiga .

4.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Kasutajakoolitused arvukselt

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Individaalkooli t. arv		Osalejate arv	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Loksa Linnark.	11	8	118	82	14	15	14	15

Maardu Linnark	110	112	2611	2615	185	186	185	186
Paldiski Linnark	0	1	0	12	6	10	12	10
Saue Linnark	12	9	291	223	59	61	59	61
Aegviidu rk.	0	0	0		3	2	3	1
Anija valla keskrmtk	9	6	109	87	8	10	6	7
Ardu rmtk	0	0	0	0	4	3	4	4
Aruküla rk	5	1	65	11	24	18	24	18
Habaja rk	1	4	26	56	0	0	0	0
Harju-Risti rk	0	0	0	0	88	62	92	75
Harku rk	0	0	0	0	8	5	8	5
Jõelähtme valla keskrk	9	5	116	61	17	5	17	5
Jüri rk	37	41	703	754	11	7	11	4
Kernu rk	2	1	25	15	3	0	1	0
Kiili rk	5	3	141	44	17	12	17	12
Kose rk	22	16	206	480	38	32	41	32
Laulasmaa rk	8	6	136	110	11	8	11	8
Lehola rk	0	0	0	0	4	2	4	10
Klooga rk	1	1	4	4	3	2	10	4
Kuusalu rk	8	8	94	84	8	10	15	18
Lagedi rk	2	2	25	21	7	4	7	4
Laitse rk	0	0	0	0	8	5	8	5
Padise rk	0	0	0	0	0	0	0	0
Pikavere rk	0	0	0	0	0	0	0	0
Raasiku rk	0	0	0	0	13	9	13	6
Riisipere rk	8	4	10	54	5	10	42	12
Ruila	2	1	3	10	0	4	0	4
Rummu rk	0	0	0	0	4	5	4	5
Saku vallark	0	6	0	81	51	71	51	71
Saue vallark	0	0	0	0	8	8	8	8
Tabasalu rk	3	4	48	56	8	4	8	3
Turba rk	1	1	12	15	19	14	19	14
Vaida rk	3	3	31	36	12	11	12	14
Vasalemma rk	0	0	0	0	0	0	0	0
Viimsi rk	5	14	78	208	16	9	16	9
Vääna rk	2	2	28	30	1	1	2	2
Ääsmäe rk	6	0	72	0	87	64	87	64
Harju Maakonnark	22	21	348	556	0	0	0	0

Koolituse sihtrühmad olid lapsed, õpilased, täiskasvanute rühmad . Tutvustati raamatukogu teenuseid, andmekogusid. Individuaalselt õpetati kasutama arvutit, e-posti , standardprogramme. e-riigiga suhtlemist.

4.6 Raamatukoguteenuse turundus (*tutvustamine*)

Raamatukogu tegevusest informeeriti kodulehtedel, valla-linna kohalike omavalitsuste kodulehtedel, valla-linna ajalehtedes, Facebookis.. Kohalikku TV kanalit kasutati Maardus. Maakonnalehtedes ja valla-linnalehtedes avaldatud raamatukogu teemalised artiklid kajastusid uudisteportaalides (Eesti Elu), mis andis raamatukogude tegevusele laiemat kajastust.

Kodulehete uuendamised olid Saue Linnaraamatukogus, Harju Maakonnaraamatukogus .

Saku raamatukogu kodulehel on loodud otsetee kõigi tähtsamate andmekogude juurde (ESTER, ELLU, DIGAR) ja lingid kirjandusega seotud saitidele., eraldi on loetelu e- väljaannetest.

Kodulehel pakuvad enam linke Turba, Jüri raamatukogud. Heal tasemel info on Maardu Linnaraamatukogu kodulehel.

Raamatukogutööd said õpilased harjutada noorte töölaagri raames (Harju Maakonnaraamatukogu)

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

4.7.1 Andmebaaside loomine

Harju Maakonnaraamatukogu jätkas koduloo andmebaasi koostamist Urramis ja jätkas Harjumaa tähtpäevade kalendri koostamist . 2014.a.-st on tähtpäevakalender avaldatud raamatukogu kodulehel.

Vaida raamatukogu jätkas Rae valla aukodanike ja koduloo andmebaasi koostamist

4.7.2 Infopäringud

Infopäringuid registreeriti 6,8 % vähem võrreldes 2012.aastaga (2011.a tase)

Suurenenud virtuaalkülastuste arv viitab võimaluste paranemisele iseseisvalt päringutele vastuseid leida .

Suuremad teemapäringud olid seotud kodulooliste teemadega.

. Päringuid oli erinevatest teemavaldkondadest, rohkelt oli faktipäringuid.

4.7.3 Trükised ja veebiväljaanded

Harju Maakonnaraamatukogu koostas 2013.a. 5 infolehte maakonna raamatukogude tegevusest, avaldati raamatukogu veebilehel. (Infolehte on koostati 1982-1989 a. ning jätkatakse 1995.aastast tänaseni)

Harju Maakonnaraamatukogu osales kohalike valimiste perioodil Rahvusraamatukogu veebiarhiivi koostamisel .

Vaida raamatukogul jätkas veebilehte Vaida ajaloo ja tänapäevast, Vaida palvemaja ajaloo .

Osaleti ERÜ maaraamatukogude sektsiooni algatatud raamatukogumälestuste kogumisel 8 kaastööga

Kehra raamatukogu tegi kaastöö raamatukogu ajaloo 2014.a. ilmuvasse Kehra koduloolisse raamatusse.

Kokkuvõte

- Raamatukogud korraldasid 2013.a. erakordselt palju huvitavaid üritusi. Väga oluliseks peeti kogukondlikke väärtusi ja tegevusi., põlvkondade sidusust.

Külastuste arvu kasv näitas, et elanikud eeldavad raamatukogult lisaks teavikute laenamisele kogukondlikke ühistegevusi .

Kogukondlikule koostööle pöörati tähelepanu raamatukogude üritustel kohtadel ja Harju Maakonnaraamatukogu poolt korraldatud vabariiklikel X lasteraamatukoguhoidja ja XIII maaraamatukoguhoidja päevadel.

- Raamatukogud tegelesid erinevate rahvusrühmade kultuuri tutvustamisega raamatukogu üritustel ja samuti eesti kultuuri tutvustamisega erinevatele rahvusrühmadele nende kaasamisega raamatukogude tegevusse. Lõimumine on märgatav laste-ja noorte kaasamises venekeelse elanikkonnaga piirkondades .Tähelepanu tuleb pöörata sihtrühmade mitmekeelsele teavitamisele raamatukogude ettevõtmistest .
- Märgatav oli koostöö tihenemine eri rahvuste kultuuriseltsidega .
- Raamatukogudel oli esiplaanil lastele- ja noortele suunatud tegevus . Kohtadel tehti koostööd koolide ja koolieelsete lasteasutustega, noorte- ja sotsiaalkeskustega. Maakonna rahvaraamatukogudest asuvad koolihoones või koolieelse lasteasutuse hoones 24 raamatukogu , mis on koostööd soodustav tegur.
- Rahvaraamatukogud tegelesid e-raamatu tutvustamisega : (Maakonnaraamatukogu koostas infolehe , toimus Digari koolitus, tutvustati e-lugerite võimalusi). Täheldati vähest kasutajapoolset huvi, põhjusena toodi vajaliku riistvara puudumist nii kasutajal ja raamatukogul . Raamatukogud tutvustasid e-raamatute tasuta kasutamise võimalusi.
- E-raamatu ja digitaalarhiivide teemal on 2014.a. oluline raamatukoguhoidjate koolitus nende kompetentsi tõstmiseks
- 2013.a.Urrami raamatukogustatistikat hindasid raamatukogud ebatäpseks üleminekuperioodil tekkinud tõrgete ja probleemide tõttu. 2014.a. tuleb Urania Com-1 kõik probleemid kõrvaldada.
- Raamatukogude IT riistvara vajab paljudes kohtades uuendamist, seda nii töökoha- kui kasutajaarvutite osas.. 2014.a. on raamatukogudes kavandanud arvutite ostmist , rentimist olenevalt eelarve võimalustest.
- Personalikoolitusel osalemist takistas koolituskulude vähesus või puudumine eelarves. Kasutati võimalust osaleda tasuta koolitustel, teemapäevadel.
- Regionaalsed muutused avaldasid mõju raamatukogude tegevusele (elanike arvu vähenemine, muudatused koolivõrgus , väljaränne, välismaale tööle siirdumine jne.)
- Raamatukogud tegid jätkuvalt koostööd kohalikul ja maakonna tasandil teiste raamatukogudega (üritused, RVL), piirkondade haridus-ja kultuuriasutustega, mittetulundusühingutega. Koostöös nähti piirkonna arengu ja püsijäämise võimalust.
- 2013.a. tuleb hinnata kordaläinuks ja sisukaks.

Koostajad :

Lea Mäeste

Pearaamatukoguhoidja

Rutt Enok

Direktor

21. veebruar 2014.a.